

Liisa Keltikangas-Järvinen:
Temperamentti ja koulumenestys

Sisällysluettelo

I TEMPERAMENTTI ON SYNNYNNÄINEN TAIPUMUS

1. Erilaisiksi syntyneet

Kolme erilaista oppijaa

Oppimistyylin seuraukset

2. Havainto lasten erilaisuudesta on psykologiassa nuori

3. Mitä temperamentilla tarkoitetaan

Temperamentti on pysyvä taipumus

Temperamentilla on biologinen pohja

Temperamentti ja ympäristö

Temperamentti, persoonallisuus ja kognitiiviset kyvyt

Mitä temperamentti ei ole

Esimerkkejä erilaisista temperamenttipiirteistä

Temperamentti ja kasvatus

II TEMPERAMENTTI VAIKUTTAA OPPILAAN KOULUMENESTYKSEEN

1. Temperamentti muodostaa oppimisen perustan

2. Mitkä temperamenttipiirteet vaikuttavat koulumenestykseen?

Merkitys riippuu yhteydestä

3. Sensitiivisyys

Korkea sensitiivisyys

Matala sensitiivisyys

4. Sensitiivisyys ja koulunkäynti

Korkea sensitiivisyys

Matala sensitiivisyys

5. Aktiivisuus

Korkea aktiivisuus

Matala aktiivisuus

6. Aktiivisuus ja koulunkäynti

Korkea aktiivisuus

Matala aktiivisuus

7. Sopeutuvuus tai joustavuus

Korkea sopeutuvuus

Matala sopeutuvuus

8. Sopeutuvuus ja koulunkäynti

Korkea sopeutuvuus

Matala sopeutuvuus

9. Sinnikkyys tai peräänantamattomuus

Korkea sinnikkyys

Matala sinnikkyys

10. Sinnikkyys ja koulunkäynti

Korkea sinnikkyys

Matala sinnikkyys

11. Häirittävyys

Korkea häirittävyys

Matala häirittävyys

12. Häirittävyys ja koulunkäynti

Korkea häirittävyys

Matala häirittävyys

13. Rytmisyys (tai ennustettavuus)

Korkea rytmisyys

Matala rytmisyys

14. Rytmisyys ja koulunkäynti**15. Lähestyminen ja vetäytyminen**

Lähestyminen

Vetäytyminen

16. Lähestyvä ja vetäytyvä oppilas koulussa

Lähestyjä

Vetäytyjä

Aktiivinen lähestyjä

17. Intensiivisyys

Korkea intensiivisyys

Matala intensiivisyys

Intensiivisyys ja koulunkäynti

18. Mieliala**19. Erilaisia temperamenttiyhdistelmiä**

Sinnikkyys erilaisissa yhteyksissä

Intensiivisyys värittää muita piirteitä

Sinnikäs, aktiivinen ja lähestyvä luokan ”hauskuttaja”

20. Koulutemperamentti

Tähtäväorientaatio

Joustavuus

Reaktiivisuus

21. Temperamentti vaikuttaa oppimistyyliin

Temperamentti ja matematiikka

Temperamentti ja innovaatiot

22. Temperamentti vaikuttaa opettajan arvioihin

Ihanneoppilas

Arvio oppilaan älykkyydestä ja kognitiivisista taidoista

Oppilaan motiivien ja persoonallisuuden tulkinta

23. Temperamentti vaikuttaa opetustapahtumaan

Temperamentti ja vuorovaikutus

Vuorovaikutuksen laatu

Ketä ja miten opettaja opettaa

24. Temperamentti ja vuorovaikutus muiden oppilaiden kanssa

Temperamentti ja minäkuva

Temperamentti ja itsetunto

25. Temperamentin arvioiminen suoritusten sijasta

Persoonallisuuden arvioiminen

Temperamentti ja käytösnumero

Temperamentti ja tuntiaktiivisuus

26. Temperamentin tuottamat oppimisvaikeudet

Temperamentti ja tarkkaavuus

Temperamentti ja ADHD

ADHD:n diagnosointi

ADHD ja ympäristö

III ERILAISET TEMPERAMENTIT OPETTAJAN HAASTEENA**1. Erilainen kohtelu erilaisille oppijoille**

Yksilöllisyys – eriarvoisuus?

Ohjevihko opettajalle

2. Koulunkäyntiä ”helpottavat” temperamenttipiirteet

Sopeutuvuus

Sinnikkyys

Matala häirittävyys

Lähestymistäipumus

3. Temperamenttipiirteet, jotka täytyy ottaa koulussa huomioon

Rakenteelliset seikat

Opetustyyli

Yksilöllinen ohjaaminen

Palkinnot ja rangaistukset

Temperamentti ja aggressio

Opettajan oma temperamentti

IV ERILAISET TEMPERAMENTIT VANHEMPIEN HAASTEENA

1. Temperamentti ja harrastukset

2. Käyttäytymisen kontrolli

3. Lapsen koulunkäynnin ohjaaminen

Kodin ja koulun yhteistyö

4. Sensitiivinen lapsi

5. Aktiivinen lapsi

6. Hitaasti sopeutuva lapsi

7. Lapsi, jolla on matala sinnikkyys

8. Helposti häiritävissä oleva lapsi

V LOPPUPÄÄTELMÄT

1. Vaikutuksen laaja-alaisuus

2. Miten temperamentin voi ottaa huomioon

30 erilaista temperamenttia

Rakenteelliset ratkaisut

Yksilöt

Asenteiden muutos

3. Temperamentti ei ole kaiken selittäjä

4. Opettajan vai koululaitoksen haaste?

KIRJALLISUUTTA